

„Посредственият учител разказва. Добрият учител обяснява. Най-добрият учител показва. Великият учител вдъхновява”. С този цитат започна първия учебен час учителката ни по психология. Още пазя спомена за този момент и за тази жена. Тя ни научи на най-важното - **да живеем**.

"Глад за кадри" vs. "глад за знания": надеждата

Качественото образование на децата в България силно зависи от социалния и икономическия статус на родителите, училището, което посещават и населеното място, където живеят. До голяма степен тези фактори са определящи за броя **ученици, прекъснали своето образование**. През ноември 2013 г. е приета „Стратегия за намаляване на дела на преждевременно напусналите образование 2013-2020", но план за прилагането ѝ не се изготвя. Статистика показва, че през учебната 2012 - 2013 г.

17 571 деца

са напуснали училище поради нежелание да продължат обучението си, семейни причини или емигриране в чужбина (НСИ).

Според международни изследвания се наблюдава тенденция на **прогресивно влошаване резултатите на ученици**

в сравнение с предишни години, като причините за това са семейната среда и финансовите възможности на родителите (PIRLS 2011). В България

77% от учениците

, живеещи в по-малки градове и села, влизат в т.нар. група на

„функционално неграмотни"

(PISA 2009). В българската образователна система

вместо „глад за знания" има „глад за кадри"

с педагогическо образование. Макар и да са наполовина, в сравнение с миналия отчетен период, през 2012 г. вакантните учителски места са били

над 4000.

Заедно в час

С цел да бъдат намерени решения на тези проблеми, през 2010 г. е създадена [фондация „Заедно в час"](#)

, като част от международната мрежа

[Teach for all](#)

, по инициатива и с подкрепа на

[фондация „Америка за България"](#)

Само за 4 години

фондацията изгражда голяма мрежа от множество **корпоративни спонсори и партньори**

, сред които са компании като Титан България, Виваком, Пикадили, Банка ДСК, Луфтханза Техник и други.

Заедно в час" е организация, която привлича **млади и мотивирани специалисти** от различни сфери. Бъдещите учители минават през много интензивно обучение в специализирана академия, с цел развитие на лидерски качества. При успешното ѝ завършване биват записвани в Пловдивския университет, за да получат **професионална педагогическа квалификация**.

По време на професионалното си обучение имат право да практикуват придобитите знания в училището, към което са избрани да работят за 2 години. Всеки един от тях получава

учителска заплата и подкрепата на местни партньорски компании. Бизнесът участва активно,

организирайки инициативи в подкрепа на учениците като посещения на фабрики и офиси, запознанства с мениджъри, срещи с изявени личности като Ники Кънчев, Евелина Павлова, Христо Терзиев, Митко Илиев и др.

До момента към организацията има **около 70 учители, които обучават над 5000 деца в 42 институции в 6 региона**, като техният принос е налице – резултатите на учениците през изминалата учебна година **са се повишили с 20%.**

Учебните заведения, които имат интерес да станат **част от мрежата на „Заедно в час"**, биха могли да кандидатстват, като попълнят [формуляр](#)

и го изпратят преди започването на учебната година (през април е т.нар. приоритетен срок; а през юни – крайният срок).

Учителите

могат лесно да кандидатстват през

[сайта](#)

на „Заедно в час", след което преминават през

селекция

в няколко етапа.

Онези, които успешно са се класирали, получават оферта за работа към организацията.

Учител да се наричам - първа радост е за мене"

Любопитен е резултатът на изследването PISA 2009, според което Шанхай е **лидерът по постижения в сферата на образованието**

. За тамошните училищата приоритет е осигуряването на добро образование на деца в неравностойно положение и деца на мигранти от други региони на Китай, които често са с различен езиков произход. Усилията са насочени към привличане на

млади и мотивирани учители

, а учебната програма обхваща

както задължителните предмети, така свободноизбираеми

или с практическа насоченост. Университетите приемат кандидат-студенти по педагогика

с приоритет

, а учителската професия

е първият избор на много от най-добрите ученици.

В Китай развитието на преподавателската кариера се определя въз основа на професионална оценка, базирана на наблюдения и други занимания като: извършване на открити уроци, менторска работа и ориентация на нови учители, издаване на техни трудове в образователни и преподавателски публикации. Любопитен факт е, че почти всички лидерски позиции и високопоставени лица в администрацията на училища, университети и в правителството са започнали кариерата си като учители, които впоследствие са били повишени. От голямо значение е фактът, че учителите в Шанхай трябва да отговарят на много високи стандарти, за да получат възможност да практикуват професията. Те са задължени да прекарват 360 работни часа на всеки пет години в обучения за професионално развитие, а възнаграждението им нараства пропорционално на изискванията.

„В България доходите на един учител **не могат** да осигурят добър стандарт на живот. Това е причина хората с повече възможности да не избират учителството за професия.

От 100 човека в моя курс

само трима

станаха учители", споделя Тасева, учител на „Заедно в час". Младите кадри със

специалност педагогика нямат желание да се занимават с преподаване, а

специалността в почти всички университети е с

най-нисък приеман бал

и

скромни очаквания за добра реализация

. Според нея недостиг на учители в България определено има, особено в по-малките населени места. Практиката

„един учител по 3-4 предмета"

го доказва. Причината е, че учителите не могат да „сформират пълен хорариум" поради недостига на паралелки по даден предмет, а това отказва голяма част от специалистите да преподават в малки училища.

„Засилване на администрацията“ е друга успешна шанхайска практика, която бихме могли да приложим на българска почва. Идеята е изграждане на **партньорството с цел взаимопомощ** между училищата с най-добри резултати и тези с по-малки възможности. Този модел на работа бързо се мултиплицира в множество вариации:

- <http://ngobg.info/images/bullet.png>; background-position: 0% 4px;">с създаване на „двойки училища“, където училището с добри постижения помага на училище с ниски резултати;
- <http://ngobg.info/images/bullet.png>; background-position: 0% 4px;">с създаване на консорциуми между училища в специфична сфера;
- <http://ngobg.info/images/bullet.png>; background-position: 0% 4px;">с групиране в клъстер с много изявено училище в ядрото;
- <http://ngobg.info/images/bullet.png>; background-position: 0% 4px;">с поемане на ръководството на едно или повече от по-слабо представящите се училища от силно изявено, като допълнително се изпраща екип от опитни учители и администратори, които да подобрят мениджмънта и техниките на преподаване.

В същото време организацията и модела на работа в българските училища следва схемата **„по нашенски“**. Неприятно изненадана остава една млада учителка в момента, в който започва същинската ѝ работа по училищната документация: „Не съм очаквала, че попълването на тези документи може да е толкова

обременяващо

— прекалено

много бумашина

, с която се губи времето на учителя. Не разбирам как може в 21 век да се преписва едно и също нещо на ръка на пет места...и това да е гаранцията, че учителят си е свършил работата.“ Тя определя първия месец от своята учителска кариера като **„културен шок“**

и с възмущение разказва за училищния живот, който е заварила: „Голяма част от учениците срещат трудности с четенето и писането, дори и в осми клас. Основната трудност, която срещнахме с колегите, бе

агресията.

Учениците се биеха постоянно, по време на учебните часове и в междучасията.

Не разбираха

смисъла от съществуването и спазването на правила,

не осъзнаваха

отговорността при нарушаването им,

не смятаха

, че ученето като цяло ще им помогне в живота."

„За да владеете себе си, използвайте главата си. За да владеете другите, използвайте сърцето си" е казала Елинор Рузвелт. Точно пред тази отговорна задача са поставени и младите учители, които **трябва да предадат своя опит, да мотивират и запалят любопитството на ученици си.**

Автор: Габриела Славова

Източник: НПО Портал, 15 Октомври 2014 <http://ngobg.info/bg/messages/14172-%D0%B3%D0%BB%D0%B0%D0%B4-%D0%B7%D0%B0-%D0%BA%D0%B0%D0%B4%D1%80%D0%B8-vs-%D0%B3%D0%BB%D0%B0%D0%B4-%D0%B7%D0%B0-%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D1%8F-%D0%BD%D0%B0%D0%B4%D0%B5%D0%B6%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%B0.html>